

Dragica Malić

DOČETAK *-(a)r / -er* U NEKIH POSUĐENICA

dr. Dragica Malić, Zavod za hrvatski jezik, Zagreb, izvorni znanstveni članak, Ur.: 14. lipnja 1994.

UDK 801.541.1:801.316.3

*U članku se razmatraju riječi cilindar, filter, kalendar koje su termini raznih struka, ali i riječi svakodnevnoga govora. One pripadaju kategoriji imenica na *-(a)r*. Analiza je obavljena s jezičnopovijesnoga gledišta i na temelju suvremenih podataka.*

U hrvatskom jeziku mnogobrojne imenice završavaju na *-ar*¹, ali samo je manji dio onih kojima taj *-ar* nije tvorbeni sufiks, nego završetak drugog podrijetla. Imenice s nesufikslnim završetkom *-ar*, kojima pripadaju i tri imenice koje su u središtu ovoga članka, dijele se u tri velike skupine: a) jednosložne imenice (i njihove tvorenice), u kojima je *-ar* dio korijenskoga ili osnovnoga sloga; b) višesložne imenice s nemotiviranim (netvorbenim) završetkom *-ar* (koji je najčešće dug: *-ār*); c) imenice kojima je *a* u završetku *-ar* sekundarni nepostojani samoglasnik, pa se takav završetak obilježava *-(a)r*. Sve te tri imeničke skupine potječu iz najstarijih razdoblja hrvatskoga jezika i nastavak su praslavenskih tokova, a neke od njih potječu iz praslavenskoga perioda. U svim trima skupinama ima i domaćih i posuđenih riječi. Posuđenice se uključuju u te skupine od najstarijih do najnovijih vremena, a rezultat su kulturnih i civilizacijskih dodira s drugim narodima i podređivanja posuđenih riječi zakonima našega jezika. Mnoge od tih riječi domaćeg ili stranog podrijetla odavno su izišle iz upotrebe, a mnoge su dijalekatski ili razgovorno obilježene. Od spomenutih imenica na *-ar* ovom nas prigodom zanima samo treća skupina - imenice sa završetkom *-(a)r*.

Domaće imenice te skupine sve su praslavenskoga podrijetla (među njima ima i praslavenskih posuđenica) i sve su dvosložne, a u starini su se sastojale od jednog zatvorenog sloga i sufiksa *-rb/-r̄b* (*r* + poluglas = *r̄P*). Taj je sufiks već u praslavensko doba prestao biti tvorbeno produktivan i zato je broj imenica praslavenskog podrijetla ograničen. Nakon gubitka krajnjeg poluglasa (oko 10. stoljeća) te su se imenice, po distribucijskim pravilima našega jezika,

¹ V. D. Malić, *Imenice s nesufikslnim završetkom -ar (dijakronijski pregled)*, Filologija 12, JAZU, Zagreb 1984, str. 27-103.

završavale na neprihvatljiv suglasnički skup (suglasnik + *r* = *Sr*), te se između dva krajnja suglasnika razvio najprije sekundarni poluglas *{(P)}*, a nakon njegove vokalizacije sekundarni nepostojani *-a* *{(a)}*. Kako se javlja samo u završnom suglasničkom skupu, dolazi u nominativu jednine i u genitivu množine (koji je u starini bio jednak nominativu jednine i u kojemu se sekundarni *a* zadržava i nakon dobivanja novijega nastavka *-ā*). Dakle:

-SrP > -Sr > -S(P)r > -S(a)r

Prvotne su imenice te skupine: *bagar* ("purpur"), *čabar*, *dabar* (i *bobaŕ*), *grabar* ("grab"), *hrabar* (i *rabar*, *robar* - "junak; zaručnik, mladoženja"), *kopar*, *lotar* ("lupež"), *odar*, *papar*, *petar* ("dio podstrešja ili tavana kojemu je pod od pletera"), *sebar* ("rob, kmet, težak"), *svekar*, *vepar*, *vihar*, *vjetar*, *zubar* (i *žubar* - "vrsta goveda, tur"). U suvremenom standardnom jeziku od njih se upotrebljavaju: *čabar*, *dabar*, *kopar*, *odar*, *papar*, *svekar*, *vepar*, *vihar* (običnije: *vihar*) i *vjetar*.

Drugu znatno brojniju skupinu imenica na *-(a)r* čine posuđenice iz kasnijih razdoblja. One su postale od osnova koje su nakon zamjene stranih dočetaka poluglasom na našem jezičnom prostoru (po određenom glasovnom zakonu u dohistorijsko doba našega jezika) svršavale skupom *-SrP* i time se izjednačile s imenicama na *-SrP* iz praslavenskog razdoblja i imale dalje s njima zajednički razvoj, tj. u krajnjem su rezultatu dobile završetak *-(a)r*. Ugrubo bismo ih mogli podijeliti na dvije velike podskupine: a) posuđenice od doseljenja Hrvata na ove prostore do kraja 18. stoljeća; b) posuđenice novijih razdoblja - od početka 19. stoljeća naovamo, prihvaćene iz klasičnih i svjetskih jezika za potrebe kulturne i civilizacijske komunikacije. Navest ćemo neke od njih:

a) aa) iz najstarijeg razdoblja: *bigar* ("siga, sedra" - riječ je vjer. ilirsko-tračka), *čubar* (i *cabar*, *cupar*, *čupar*, *kubar* - biljka *Saturnea hortensis* - vjer. iz grč.²), *koludar* ("redovnik zapadne crkve" - grč.), *labar* ("vrsta grabežljive ribe; ptica grabljivica" - kslat. ili ngrč.), *libar* ("knjiga" - lat. ili tal.), *matar* (biljka *Crithmum maritimum* - grč.), *meštar* ("učitelj; majstor" - tal. iz lat.), *mulavar* ("zmaj" - vjer. ilirsko-tračka posuđenica), *pagar* (morska riba *Pagrus vulgaris* - dalmrom.), *suvar* (i *šugar* - "pluto" - sttal.); bb) od prvih pisanih spomenika (11-12. stoljeće) do kraja 18. stoljeća: *bakar* (tur.), *cedar* (lat. iz grč.), *centar* (lat. iz grč.), *cipar* ("čempres" - lat. iz grč.), *cukar* ("šećer" - tal. iz lat.), *decembar* (lat.), *đubar* (tur.), *fratar* (lat. iz grč.), *kapar* (biljka *Cappari spinosa* - lat.), *klaustar* ("samostan" - lat.), *kloštar* ("samostan" - stvnjem. iz vlat.), *ministar* (lat.), *novembar* (lat.), *oktobar* (lat.), *pilastar* (tal. možda preko njem.), *registar* (srlat.), *salnitar* (i *šalnitar* - "sol dušične kiseline" - lat. ili tal.), *sekvistar* (lat.), *septembar* (lat.), *šugar* ("pluto" - tal.), *tigar* (lat.)... - Ovamo spada i nekoliko vrlo starih posuđenih vlastitih imena, od kojih su najpoznatija: *Cipar*, *D(i)mitar*, *Mavar*, *Petar*, *Silvestar*, *Zadar*.

b) najnovije posuđenice na *-(a)r*: *balustar* (fr. iz lat.), *-edar* (samo u složenicama: *dekaedar*, *dodekaedar*, *keksaedar*, *hektaedar*, *oktaedar*, *pentaedar*, *poliedar*, *tetraedar*... - grč.), *filistar* (hebr.), *geometar* (grč.), *hipohondar* (grč.), *-jatar* (samo u složenicama: *arhijatar*, *fonijatar*, *laringojatar*, *otijatar*, *pedijatar*, *psihijatar*... - grč.), *kalibar* (srlat.), *kandelabar* (fr. iz lat.), *katastar* (lat.), *kolibar* (španj.), *litar* (grč.), *manevar* (fr.), *meandar* (lat. iz grč.), *-mestar* (samo u

2 Kratice jezika izvornika: ar. - arapski, dalmrom. - dalmatoromanski, engl. - engleski, fr. - francuski, grč. - grčki, hebr. - hebrejski, kslat. - kasnolatinski, lat. - laćinski, ngrč. - novogrčki, njem. - njemački, srlat. - srednjovjekovni latinski, sttal. - starotalijanski, stvnjem. - starovisokonjemački, španj. - španjolski, tal. - talijanski, tur. - turski, vlat. - vulgarnolatinski.

složenicama: *bimestar*, *kvadrimestar*, *semestar*, *trimestar* - lat.), *metar* (grč.), *orkestar* (grč.), *skiptar* (lat.), *skafandar* (grč. - vjer. preko nekog suvremenog jezika), *spektar* (lat.), *teatar* (grč.), *timbar* (fr.), *tornistar* (njem. iz grč.)... To su termini znanstvene i kulturne nadgradnje, po svom statusu u jeziku internacionalizmi (riječi iz klasičnih i modernih jezika, obično primljene preko nekog jezika posrednika, često njemačkoga).

Budući da su domaće imenice na *-(a)r* relativno malobrojne, postavlja se pitanje njihove privlačne snage u procesu udomaćivanja posuđenica. Razlog tome njihova je znatna upotrebna čestota u jeziku, koja je nadoknađivala njihovu negdašnju malobrojnost, i ta je čestota njihovu tvorbenu formulu i njihovu deklinacijsku paradigmu učinila prozirnom i pogodnom za ulazak stranih imenica s osnovom na *-Sr-*.

Osim ovih nesumnjivih posuđenica na *-(a)r* postoji još jedna skupina posuđenica, koje se kolebaju između kategorije na *-(a)r* (genitiv *-ra*) i kategorije na *-er* (genitiv *-era*). Ima ih iz raznih razdoblja posuđivanja i razne upotrebne razine - razgovorne i dijalekatske s jedne i standardnonormativne s druge strane. To su: *alabastar/alabaster* (lat. iz grč.), *ambar/amber* ("jantar" - srlat. iz ar.), *arbitar/arbitar* (lat.), *cilindar/cilinder* (lat. iz grč.), *etar/eter* (lat. iz grč. / njem.), *filtar/filter* (lat. / njem.), *kadar/kader* (fr. / njem.), *kalandar/kalander* (fr. / njem.), *kebar/keber* (stvnjem. / njem.), *klaftar/klafter* ("hvat drva" - stvnjem. / njem.), *kositar/kositer* (grč.), *kvadar/kvader* (srlat.; tal. / njem.), *magistar/magister* (lat. / njem.), *oleandar/oleander* (tal. / njem.), *pijastar/pijaster* ("istočnjački srebrni novac" - tal. / njem.), *putar/puter* (njem.), *salamandar/salamander* (lat. iz grč. / njem.), *šodar/šoder* (njem.) i još neke, te vlastita imena: *Jupitar/Jupiter* (lat.), *Kafar (Zulukafar)/Kater (Zulukafar)* (njem.), *Tibar/Tiber* (lat.). Te se imenice javljaju u hrvatskom u liku na *-er* najčešće preko njemačkog kao jezika davaoca ili jezika posrednika. Ponekad je razlog i latinski nominativ na *-er*, premda takve imenice u kosim padežima dolaze s osnovom na *-Sr-*, koja potiče uključivanje u našu kategoriju na *-(a)r*. Inače se riječi posuđene iz klasičnih i romanskih jezika uglavnom uključuju u kategoriju na *-(a)r*.

Većina tih kolebljivih imenica (osim imenica *cinober* i *eter*, koje su se u hrvatskom standardnom jeziku učvrstile u tim likovima) pokazuje izrazitu tendenciju uključivanja u kategoriju na *-(a)r*. To pokazuju njihovi kosi padeži i tvorenice od njih tvorene, u kojih je najčešće osnova na *-Sr-*. Takvih je i nekoliko germanizama iz razgovornog jezika (uglavnom na kajkavskom području i u gradu Zagrebu), koje se u rječnicima navode u liku na *-er*, ali njihovi kosi padeži i tvorenice pokazuju ili pripadnost kategoriji na *-(a)r* ili tendenciju uključivanja u nju. To su: *futer* - gen. *futera* i *futra*, glagol *futrati*; *gater* - plural *gatri* ili ž. rod *gatre*, deminutiv *gatraca*; *gelender* - gen. *gelendera* i *gelendra*; *kandelaber* - gen. *kandelabra*. U ovu skupinu imenica što se kolebaju između kategorija na *-(a)r* i *-er* spadaju i imenice koje nas ovom prilikom zanimaju: *cilindar/cilinder*, *filtar/filter* i *kalandar/kalander*.

Postavlja se pitanje odakle ta kolebljivost. Razlozi su različiti:

- a) utjecaj nominativnog lika imenice u jeziku davaocu ili jeziku posredniku (najčešće lat. i njem.);
- b) preuzimanje iz različitih jezika u različitim narodnim govorima;
- c) na kajkavskom području (prema tome i u gradu Zagrebu kao hrvatskom kulturnom središtu) utjecaj kajkavskog nepostojanog *e*, koji nekajkavci ne prepoznaju kao nepostojani (navedene imenice u kajkavskom pripadaju kategoriji na *-(e)r*);

d) razgovorna afektacija, kojom se tobože očituje poznavanje jezika izvornika, a ponekad i namjerno udaljšavanje od štokavske norme.

Krajnji je rezultat udomaćivanja posuđenice stvaranje njezine porodice riječi; odnosno, posuđenica dostiže krajnji stupanj udomaćenosti kada, nakon fonološkog, akcenatskog i morfološkog prilagodavanja zakonima jezika primaoca, postaje u njemu tvorbeno ishodište novih riječi. Tako dugo dok u jeziku naporedo žive posuđena imenica, posuđeni pridjev i posuđeni glagol, nema njihove potpune integriranosti u domaći jezični sustav. Često upravo glagoli posuđeni iz stranih jezika već sadrže osnovu na *-Sr-*, koja onda potiče uključivanje kolebljive imenice u kategoriju na *-S(a)r*, tj. *-(a)r*, genitiv *-Sra*. Tako npr. njem. *filtrieren* > hrv. *filtrirati* utječe da se i imenica *filtrar/filter* (iz njem. *Filter*) učvršćuje u liku na *-(a)r*. Tome pridonose i drugi jezici, npr. francuski s cijelom porodicom riječi s osnovom na *-Sr-*: *filtre* ("filtrar"), *filtrer* ("filtrirati"), *filtrage* ("filtriranje"), *filtrant*, *-e* ("filtrarski, filtracijski"), *filtrat* ("filtrat"), *filtration* ("filtracija, filtriranje")...

Da bih utvrdila potvrđenost i oblik imenica *cilindar/cilinder*, *filtrar/filter*, *kalandar/kalander* i njihovih tvorenica, pregledala sam 26 što starijih što novijih i najnovijih općih i specijaliziranih rječnika (popis na kraju članka). Stariji rječnici - Šulekov znanstvenoga nazivlja, Parčićev hrvatsko-talijanski, Akademijin i Broz-Ivekovićev hrvatskog ili srpskoga jezika nemaju tih riječi. Šulek i Parčić za njemačke i talijanske adekvate imenice *cilidar* i *filtrar* imaju domaće prevedenice, a imenice *kalandar* nemaju ni iz njemačkog i talijanskog. To znači da su sve tri imenice posuđenice novijeg vremena. Za razdoblje 1901-1949. nisam imala uvid u rječnike. Pregled zastupljenosti obaju spornih likova navedenih imenica u rječnicima od 1949. na ovamo, kratkoće radi, donosi se u sljedećoj tablici:

Autor	cilindar	cilinder	filtrar	filter	kalandar	kalander
Anić	+	-	+	-	-	-
Anić - Silić	-	-	+	-	-	-
Babić i dr.	-	-	+	-	-	-
Benešić 1949.	+	-	+	-	-	-
Benešić 1986.	+	-	+	-	-	-
Brodnjak	+	-	+	-	-	-
Čampara	+	-	+	+	-	-
Dabac	+	-	-	+	-	+
Dean. - Jernej	+	-	+	-	-	-
Drvodelić	+	-	+	-	-	-
Filipović M.	+	-	+	-	-	+
Filipović R.	+	-	-	+	-	-
Hum	+	-	+	-	-	+
Jurančić	+	-	+	-	-	+
Klaić	+	+	+	+	+	+
Matešić	+	+	+	+	+	+
Oxford - Duden	+	-	-	+	-	-
Poljanec	+	-	+	-	-	+
Putanec	+	-	+	-	-	+
Šamšalović	+	-	-	-	-	-
Viličić i dr.	+	-	+	-	-	-
Vinja - Musanić	+	-	+	-	+	-

Sada ćemo pobliže razmotriti navedene tri imenice:

cilindar (i *cilindar*) - *cilinder* (lat. *cylindrus* iz grč. / njem. *Zylinder*) - genitiv jd. *cilindra* (i *cilindra*), genitiv mn. *cilindārā* (i *cilindārā*)³ - 1. geom. valjak; 2. tehn. dio stroja; 3. zapinjač na satu; 4. valjkasti stakleni zaslon na petrolejskoj lampi; 5. vrsta muškog šešira - tvorenice: *cilindarskī* (i *cilindarskī*), *cilindričan*, *cilindraš* ("čovjek koji nosi cilindar/šešir"). - Klaić upućuje lik *cilinder* na *cilindar* kao pravilniji. Od ostalih rječnika ima ga još samo Matešićev odostražni rječnik, koji sadrži popis svega što je u rječničkom korpusu prisutno, bez obzira na normativnost, pa je kao izvor mogla poslužiti i Klaićeva natuknica *cilinder*. Od konzultiranih rječnika Benešićev književnog jezika, Hurmov, Poljančev i Šamšalovićev imaju riječ *cilindar* samo u značenju pod 5. Za ostala značenja dvojezični rječnici donose hrvatske prevedenice.

filter - *filter* (srlat. *filtrum*, genitiv *-tri* / njem. *Filter*) - genitiv jd. *filtra*, genitiv mn. *filtrārā* - pribor, naprava ili tvar za čišćenje tekućina procjeđivanjem, cjedilo (termin u raznim strukama) - tvorenice: *filtrirati*, *filtriranje*, *filtracija*, *filtrāt*, *filtrant*, *filtrabilnost*, *filterski*, *filtracijski*. - Od rječnika Klaić za *filter* kaže da je isto što *filtrar*, Čampra i Matešić imaju oba lika, Dabac samo *filter*, *filterski* (ali ostale tvorenice sve su od osnove na *-Sr-*), od općih rječnika ima ga samo R. Filipović, dok Brodnjak likove *filter*, *filterski* navodi kao srpske s hrvatskim adekvatima *filtrar*, *filtrarski*.

kalandar - *kalander* (fr. *calandre* / njem. *Kalander*) - genitiv jd. *kalandra*, genitiv mn. *kalandārā* - 1. stroj za valjanje (glačanje) tkanina, papira, kože; 2. vrsta tipografskog stroja. - To je specijalizirana posuđenica, koja nije ušla u opću upotrebu i u većini je općih rječnika nema. Oba lika imaju samo Klaić i Matešić, lik *kalandar* samo Vinja, a u ostalim rječnicima, ako je imaju, dolazi u liku *kalander* iz njemačkoga. Ipak, prvi lik s akcentom na prvom slogu pokazuje veći stupanj udomaćenosti. Porodica riječi slabo je razvijena. Odnosni pridjev može se tvoriti od obaju likova: *kalandarskī* i *kalanderskī*, ali glagol i glagolska imenica mogu se izvesti samo iz osnove na *-Sr-*: *kalandrirati*, *kalandriranje* (samo u Dapca), što i tu imenicu, na putu udomaćivanja u hrvatskom jeziku, uvodi u kategoriju imenica na *-(alr)*.

Na kraju treba naglasiti da je općenita razvojna tendencija hrvatskoga jezika da posuđenice grčko-latinskog podrijetla bez obzira na neposredni jezik iz kojega se riječ posuđuje (jezik davalac) ulaze u stare jezične kategorije. Pridružuju im se riječi iz romanskih jezika kao neposrednih nastavljača latinskoga. Tako i svi internacionalizmi koji imaju grčku ili latinsku osnovu na *-Sr-* slijede staru jezičnu tendenciju uključivanja u kategoriju imenica na *-ar*, tj. *S(ar)*. Slijedeći tu tendenciju, imenice *cilindar/cilinder* i *filtrar/filter* gotovo su se potpuno integrirale u hrvatski jezični sustav u likovima na *-(alr)*, dok imenica *kalandar/kalander* još nije u tom stupnju integrirana u hrvatski jezični sustav, ali je na putu da to postane. Podupire je u tomu njezino romansko podrijetlo s osnovom na *-Sr-*. Mi smo imenicu očito primili iz njemačkoga, u koji je ona ušla iz francuskoga jezika. Za sve se tri navedene imenice kao pravilan u hrvatskoj standardnoj normi može preporučiti lik na *-(alr)*. S druge strane, mnoge od najnovijih posuđenica, osobito iz engleskog jezika, udomaćile su se u hrvatskom u liku na *-er*, genitiv *-era*, jer ili nisu grčko-latinskoga podrijetla, ili ono više nije prepoznatljivo.

3. Kosi se padeži oblika na *-er* ne navode, ali se podrazumijevaju, premda su u praktičnoj upotrebi rijetki i zamjenjuju ih oblici od osnove na *-Sr-*, što potencira ulazak imenice u kategoriju na *-(alr)*.

LITERATURA:

c Rječnici što su poslužili kao izvori podataka va o aj rad:

1. Akademijin rječnik - *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Na svijet izdaje Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1880-1976. - Za ovaj rad poslužile su prve četiri knjige iz godina 1880-1897.
2. Anić, V.: *Rječnik hrvatskoga jezika*, Novi "Liber", Zagreb 1991.
3. Anić, V. - Silić, J.: *Pravopisni priručnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Drugo izdanje, Sveučilišna naklada "Liber" - Školska knjiga, Zagreb 1987.
4. Babić, S. - Finka, B. - Muguš, M.: *Hrvatski pravopis*, Školska knjiga, Zagreb 1971. (reprint 1990).
5. Benešić, J.: *Hrvatsko-poljski rječnik*, Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb 1949.
6. Benešić, J.: *Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do Ivana Corana Kovačića*, JAZU, Zagreb 1985, sv. 2 i 3 - 1986.
7. Brodnjak, V.: *Razlikovni rječnik srpskog i hrvatskog jezika*, Školske novine, Zagreb 1991.
8. Čampara, E.: *Međunarodni jezik arhitekture, građevinarstva i urbanizma hrvatski ili srpski - francuski - engleski - njemački - ruski*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1984.
9. Dabac, V.: *Tehnički rječnik, 2. dio: hrvatskosrpsko-njemački*, Tehnička knjiga, Zagreb (1970).
10. Deanović, M. - Jernej, J.: *Hrvatskosrpsko-talijanski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb 1956.
11. Drvodelić, M.: *Hrvatsko ili srpsko-engleski rječnik*, Priredio dr. Ž. Bujas, Školska knjiga, Zagreb 1978.
12. Filipović, M.: *Rječnik stranih riječi*, "August Šenoa", Zagreb 1990.
13. Filipović, R.: *Englesko-hrvatski rječnik*, "Zora", Zagreb 1959.
14. Hurm, A.: *Njemačko-hrvatskosrpski rječnik s gramatičkim podacima i frazeologijom*, II. popravljeno i dopunjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1959.
15. Iveković, F. - Broz, I.: *Rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb 1901.
16. Jurančić, J.: *Slovensko-hrvatski ili srpski rječnik*, Državna založba Slovenije - Školska knjiga, Ljubljana - Zagreb 1989.
17. Klaić, V.: *Rječnik stranih riječi - tuđice i posuđenice*, priredio Ž. Klaić, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1978.
18. Matešić, J.: *Rückläufiges Wörterbuch des Serbokroatischen*, Wiesbaden 1965-1967.
19. Oxford-Duden-Cankarjeva založba: *Hrvatski ili srpski i njemački slikovni rječnik*, Bibliographisches Institut Mannheim - Cankarjeva založba, Ljubljana (1988).
20. Parčić, D. A.: *Rječnik hrvatsko-talijanski*, Treće popravljeno i pomnoženo izdanje, Zadar 1901.
21. Poljanec, R. F. - Madatova-Poljanec, S. M.: *Rusko-hrvatski ili srpski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb 1987.
22. Putanec, V.: *Francusko-hrvatski ili srpski rječnik*, III, dopunjeno i prerađeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1982.
23. Šamšalović, G.: *Njemačko-hrvatski rječnik*, "Zora", Zagreb 1960.
24. Šulek, B.: *Hrvatsko-njemačko-talijanski rječnik znanstvenog nazivlja osobito za srednja učilišta*, Tiskom Narodne tiskare dra Ljudevita Gaja, Zagreb 1875.
25. Viličić, M. - Andrassy, M. - Kancir, B.: *Klimatizacijska i rashladna tehnika*, Biblioteka tehničkih rječnika, Tehnička knjiga, Zagreb (1983).
26. Vinja, V. - Musanić, R.: *Španjolsko-hrvatskosrpski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb 1971.

SOMMARIO

Dragica Malić

LA DESSINENZA *-(a)r / -er* IN ALCUNI PRESTITI

L'articolo tratta vocaboli - *cilindar, filter, kalendar* - che sono i termini delle varie discipline, ma anche parole dell'lingua parlata. Loro appartengono al gruppo di sostantivi con la desinenza *-(a)r*. L'analisi è stata fatta dall'aspetto storico-linguistico e alla base di dati contemporanei.